

PRZYKŁADOWA PEŁNA ODPOWIEDŹ

Rola chłopów i inteligencji w sprawie niepodległościowej. Omów zagadnienie na podstawie *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

LEKTURA BAZOWA

Stanisław Wyspiański, *Wesele*

EPOKA

Młoda Polska

CZAS WYPOWIEDZI

ok. 5 min

OPRACOWANIE

nauczyciele Odrabiamy

ZESKANUJ TELEFONEM ALBO KLIKNIJ

Kursy maturalne

Pakiet 10 kursów do matury 2027 od Odrabiamy.pl.

Przećwicz to pytanie

Darmowy symulator matury ustnej. Ocena wg kryteriów CKE.

Posłuchaj

Darmowy kurs z opracowaniem pytań jawnych 2027.

JAK Z TEGO KORZYSTAĆ

To gotowa wypowiedź, taka jak na egzaminie. Etykiety na marginesie pokazują, z jakich kroków się składa. Nie ucz się jej na pamięć: zbuduj własną według tego samego planu, a potem sprawdź się w symulatorze (kod QR „Przećwicz to pytanie” wyżej).

TEZA

wstęp, który od razu mówi, co będziesz udowadniać

Dramat Stanisława Wyspiańskiego to nie tylko barwny obrazek weselny. W bronowickiej chacie ujawniają się problemy społeczne, utrudniające odzyskanie przez Polskę niepodległości. Zarówno inteligencja, jak i chłopci mieli odegrać ważną rolę w walce o wolną ojczyznę, niestety obie grupy zawiodły.

Z LEKTURY

sceny i postacie z
lektury bazowej
omówione pod tęzę

To w wyższej warstwie społecznej, w mieszkańcach miasta, pokładano duże nadzieje. Inteligentów, którzy mieli stanąć na czele powstania, Wyspiański ukazuje jako biernych, niezdolnych do czynu. W uczcie weselnej uczestniczył Poeta. To typowy dla przełomu XIX i XX wieku dekadent, czyli pesymista przekonany o bezcelowości wszelkich działań. Co prawda, bohater był wrażliwy, miał poetycki talent, jednak jego ambicja szybko ustąpiła apatii i niemocy. To jednak nie przeszkadzało poecie czuć się lepszym od chłopów. Żeby podkreślić swoją wyższość, chętnie przemawiał kwiecistym językiem, co widać np. w jego rozmowie z Czepcem. Bohater jako typowy poeta młodopolski uwielbiał flirty i romanse. Początkowo rozmawiał z Maryną, a potem z Rachelą. Obie szybko odczytały jego intencje. Poeta miał być tym, który zmotywuje do walki o niepodległość, a tymczasem jest bierny i niezdolny do czynu.

Z miasta pochodził także Gospodarz. Jego zachwyty wsią był autentyczny - w przeciwieństwie do Pana Młodego. Gospodarz zbratał się z chłopami i zyskał ich akceptację. Był łącznikiem między dwiema grupami społecznymi. Poza tym kochał ojczyznę i troszczył się o jej losy. Pragnął wolności dla Polski i w związku z tym liczył na pomoc chłopów. Niestety i on zawiódł w chwili próby. Z polecenia Wernyhory miał wzniecić powstanie, jednak otrzymany róg przekazał Jaśkowi, a sam zasnął. Bohater-inteligent zawiódł w najważniejszym momencie, wykazał się brakiem odpowiedzialności, lekkomyślnością i biernością.

Wydaje się więc, że inteligencja nie sprostała pokładanym w niej nadziejom. Jak wobec tego spisali się chłopci? W *Weselu* są oni ukazani jako barwna, niezwykle zróżnicowana grupa. Na pierwszy plan wysuwa się Czepiec. Bohater był pewny siebie i dumny. Interesował się sytuacją w kraju, ale też polityką międzynarodową. Chętnie dyskutował z Dziennikarzem. Czepcowi nie brakowało też determinacji, potrzebował jednak przywódcy, który poprowadzi jego i innych chłopów do walki za ojczyznę. Z drugiej strony był porywczy, skory do awantur, a także nie stronił od alkoholu, co wpędziło go w długi. Czepiec reprezentuje więc zarówno zalety, jak i wady chłopstwa. Na jego przykładzie widzimy, że chłopci byli gotowi do walki, tylko potrzebowali odpowiedniego przywództwa.

Do tej grupy społecznej należy też Jasiek. Bohater był pełen chęci do działania, marzył o dostatnim życiu na wsi. Lekkomyslność i własne ambicje przyczyniły się do jego klęski. Sięgając po czapkę z pawich piór, chłopak zgubił złoty róg, za pomocą którego miał zwołać ludzi do udziału

w powstaniu. Okazuje się zatem, że również chłopci nie wywiązali się ze swojego zadania, ponieważ bardziej niż na losach ojczyzny skupiali się na prywatnych interesach.

KONTEKST

drugi tekst lub zjawisko,
zestawione z lekturą

O elicie, która zawiodła w sprawie niepodległościowej, czytamy też w III części *Dziadów* Mickiewicza. Tzw. „towarzystwo stolikowe”, czyli oficerowie, urzędnicy i literaci, to konformiści troszczący się jedynie o własny interes. Grupa ta nie chce sprzeciwiać się władzy carskiej, unika kłopotliwych tematów, a nawet otwarcie krytykuje Polskę (mówią np. o przewadze języka francuskiego nad polskim). Choć wydaje się, że ci ludzie powinni sprzeciwiać się surowym rządów zaborcy, tak naprawdę cechuje ich służalczość i tchórzostwo. Są przeciwieństwem patriotów zgromadzonych przy drzwiach. Dramat Mickiewicza potwierdza, że aby wyzwolić ojczyznę, trzeba pogodzić wszystkie grupy społeczne.

WNIOSEK

spięcie obu części i
odpowiedź na pytanie

Na koniec chciałbym podkreślić, jak ważna dla odzyskania niepodległości jest integracja chłopstwa i inteligencji, czyli dwóch największych grup społecznych. Dostrzegali tę konieczność zarówno Adam Mickiewicz, jak i Stanisław Wyspiański. *Wesele* wyraźnie przedstawia role chłopów i inteligencji w sprawie niepodległościowej. Niestety każda z tych grup zawiodła. O obojętności inteligencji na losy kraju można też przeczytać w III części *Dziadów*.